

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu

OSNOVNI PODATCI

Ime i prezime	Ankica Crkvenčić
Zvanje	Dr. sc.
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	u mirovini (AZOO)
Adresa elektroničke pošte	ana.crkvencic@gmail.com
Naslov Metodičkih preporuka	<u>Cartoons, autor i njegovi likovi</u>
Predmet (ili međupredmetna tema)	Njemački jezik
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	
Razred	1. razred, 1. godina učenja – 140 sati godišnje

OBVEZNI ELEMENTI

Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	<p>SŠ (2) NJ A.1.1. Učenik razumije kratke i jednostavne tekstove pri slušanju i čitanju. Globalno i selektivno razumije kratke i jednostavne autentične i prilagođene tekstove povezane s poznatim temama. Uočava osnovnu poruku u kratkim i jednostavnim tekstovima te prepoznaće osnovne namjere sugovornika. Pronalazi određene informacije u tekstovima o poznatim temama te ih vrednuje u odnosu na osobno iskustvo i znanje. Uočava jednostavne odnose među informacijama u tekstu.</p> <p>SŠ (2) NJ A.1.2. Oblikuje i govori kratke i vrlo jednostavne tekstove o poznatim temama. Opisuje svoje okružje, radnje i događaje. Prepričava kratke obrađene tekstove i slijed događaja. Primjenjuje prikladan izgovor i intonaciju. Upotrebljava preporučena jezična sredstva u uvježbanim iskazima.</p>
---	--

	<p>Pokušava samostalno produktivno upotrijebiti uvježbana preporučena jezična sredstava za produkciju novih, neuvježbanih iskaza.</p> <p>Š (2) NJ A.1.3.</p> <p>Učenik sudjeluje u kratkoj i vrlo jednostavnoj govornoj interakciji.</p> <p>Postavlja jednostavna pitanja u uvježbanim situacijama i odgovara na takva pitanja.</p> <p>Sudjeluje u kratkim dijalozima i igrama uloga.</p> <p>Upotrebljava preporučena jezična sredstva u uvježbanim iskazima.</p> <p>Pokušava samostalno produktivno upotrijebiti uvježbana preporučena jezična sredstava za produkciju novih, neuvježbanih iskaza.</p> <p>SŠ (2) NJ C.1.1.</p> <p>Učenik primjenjuje različite strategije učenja i uporabe jezika u skladu sa zadatkom.</p> <p>SŠ (2) NJ C.1.2.</p> <p>Učenik upotrebljava jednostavne informacije iz različitih izvora.</p>
Tijek nastavnog sata	<p>Učenici čitaju strip, nakon toga odgovaraju na pitanje:</p> <p>1. <i>Koliko se likova pojavljuje u stripu?</i></p> <p>Pritom će im pomoći sljedeći zadatak:</p> <p>2. <i>Oboji dijaloge različitim bojama sukladno broju sudionika.</i></p> <p>Na taj su način odredili broj osoba koje se pojavljuju u stripu i osigurali uspješni prelazak na sljedeći zadatak, koji mogu ponoviti nekoliko puta:</p> <p>3. <i>Podijelite uloge i pročitajte tekst po ulogama.</i></p> <p>Razgovor u stripu odvija se između autora i likova koje on crta, radi se o tekstu u ich-Form.</p> <p>U sljedećem koraku oblikujemo situaciju u kojoj nekome treba ispričati o čemu se radi u stripu, tj. pretvaramo ich-Form u er-Form. Pritom je ponuđena pomoć u obliku rečenica koje vode kroz transformaciju teksta u er-Form, koje predstavljaju kostur priče, a na koje treba postaviti pitanje. Koliko je važna ta kognitivna, „nejezična“ komponenta razlikovanja bitnoga od nebitnog, izrečenih</p>

od neizrečenih tvrdnji svjedoči i sugestija da se pitanje može postaviti i na hrvatskome. Na jednome primjeru pokazano je i kako to valja učiniti.

4. Jetzt wollen wir den Dialog zwischen dem Autor und seinen Personen im Cartoon unserem Mitschüler nacherzählen. Stelle Fragen zu den Sätzen unten. Du kannst manche Fragen auch auf Kroatisch stellen.

_____ ?
Der Autor zeigt, wie er ein Cartoon zeichnet.

_____ ?
Mit dem Bleistift.

_____ ?
Mit dem schwarzen Filzstift.

_____ ?
Das kitzelt Speedy.

_____ ?
Der Autor koloriert alles.

Ist Speedy die einzige Person? _____.
Nein.

_____ ?
Alle sind verschwunden.

_____ ?
So Speedy.

_____ ?
„Halt! Kommt zurück. Ich bin noch nicht fertig mit euch!!“

Sljedeći je korak vrednovanje rješenja od strane suučenika. Riječ je o formativnom vrednovanju ovoga kompleksnog problemskog zadatka, tj. o vršnjačkome vrednovanju, čime potičemo razvoj analitičkih i refleksivnih vještina. Suučenik ispunjava rubrike u sljedećoj tablici:

rečenica	pogreška	točno rješenje

Slijedi uzajamni komentar. Nakon toga nastavnik prikaže rješenje.

Rješenje

	<p>Was macht der Autor?</p> <p>Wie zeichnet er zuerst alles?</p> <p>Womit zeichnet der Autor dann alles nach?</p> <p>Zašto se Speedy buni?/Warum protestiert Speedy?</p> <p>Wann koloriert der Autor alles?</p> <p>Je li Speedy jedini lik?</p> <p>Što se potom dogodilo?/Was ist dann passiert?</p> <p>Wie?</p> <p>Was sagt der Autor?</p>	<p>Der Autor zeigt, wie er ein Cartoon zeichnet.</p> <p>Mit dem Bleistift.</p> <p>Mit dem schwarzen Filzstift.</p> <p>Das kitzelt Speedy.</p> <p>Zum Schluss.</p> <p>Nein.</p> <p>Alle sind verschwunden.</p> <p>So Speedy.</p> <p>„Halt! Kommt zurück. Ich bin noch nicht fertig mit euch!!“</p>
--	---	---

Suučenici osvješćuju i pogreške pri rješavanju zadatka i eventualne pogreške pri ispravljanju rješenja. Cilj je osvješćivanja onoga što treba poboljšati u radu i kako to učiniti. Nastavnik će moderirati tijek ispunjavanja rubrika

Potom će nastavnik sabrati sve tablice, analizirati ih i pripremiti odgovarajuće vježbe za uvježbavanje na sljedećemu satu.

Na kraju slijedi zadatak u kojem se učenici suvereno i bez pomoći opisuju što se događa u stripu:

5 Erzähle jetzt den Dialog mit Hilfe von Fragen und Antworten nach.

Zum Beispiel:

Das sind Speedy und sein Autor. Der Autor will zeigen, wie er ein Cartoon zeichnet. Zuerst zeichnet er .....

PROJEKT, GRUPPENARBEIT

5 nastavnih sati

1. Nastavni sat

Učenici u skupinama najprije sastavljaju kratki tekst, priču, doživljaj iz svakodnevice, djelomično i na hrvatskome

	<p>2. Nastavni sat</p> <p>U medijima (internet, tiskovine...) traže i pronalaze pogodni strip, izbrišu tekst, ili sami nacrtaju strip</p> <p>3. Nastavni sat</p> <p>Pretvaraju tekst u dijalog i prilagođavaju ga stripu, i obrnuto</p> <p>4. Nastavni sat</p> <p>Oblikuju iste zadatke kakve su prethodno rješavali za susjednu skupinu u razredu</p> <p>5. Nastavni sat</p> <p>Formativno vrednovanje</p>
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	<p>Učenici prate upute i rješavaju zadatke predviđenim redoslijedom:</p> <p>čitaju strip</p> <p>odgovaraju na pitanje</p> <p>boje dijaloge različitim bojama sukladno broju sudionika</p> <p>čitaju tekst po ulogama</p> <p>postavljaju pitanja na ponuđene rečenice</p> <p>vrednuju rješenja (vršnjačko vrednovanje)</p> <p>prepričavaju tekst</p> <p>Nastavnik je motivator, (Altmayer, 2002) i diskretni moderator procesa učenja. Nastavnik analizir pogreške i priprema vježbe za utvrđivanje</p>
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	<p>Tema: slobodno vrijeme i zabava</p> <p>Jezični sadržaji: upitne zamjenice i red riječi u upitnoj rečenici, prezent – prepoznavanje lica glagola koji treba pretvoriti u 3. lice prezenta, lične zamjenice i njihova deklinacija i uporaba u transformaciji teksta, red riječi u rečenici</p>
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	<p>uku B.4/5.2.</p> <p>2. Praćenje</p> <p>Prati svoj napredak u učenju i ocjenjuje svoju izvedbu planiranih aktivnosti (koliko je blizu cilju).</p> <p>uku B.4/5.3</p>

	<p>3. Prilagodba učenja Prema potrebi (na temelju praćenja učenja, kad dođe do zastoja u radu ili problema u razumijevanju) mijenja ili prilagođava plan ili pristup učenju ili rješavanju zadatka.</p> <p>uku B.4/5.4.</p> <p>4. Samovrednovanje/ samoprocjena Procjenjuje koliko je naučio te koliko je uspješno riješio zadatak. Procjenjuje učinkovitost svojeg učenja te uzroke uspjeha ili neuspjeha u konkretnoj situaciji učenja. Prosuđuje je li ostvaren cilj učenja. (Ne)uspjeh pripisuje postojanju ili izostanku truda te odabiru određenih strategija učenja i korištenju njima. Razmišlja o budućem učenju i o tome kako ga popraviti (kako prenijeti stečena znanja i iskustva u nove situacije učenja). Postavlja nove ciljeve učenja.</p> <p>Povratna informacija pri rješavanju svakoga zadatka osvješćuje osobni napredak i iskustvo u učenju</p>
Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	<p>Za uspješno rješavanje kognitivno zahtjevnih zadataka kritičkoga mišljenja (analiza kod Blooma) najprije je valjalo osigurati globalno razumijevanje stripa, a to je postignuto označavanjem (<i>Koliko se likova pojavljuje u stripu? Oboji dijalog različitim bojama sukladno broju sudionika.</i>) Riječ je o uporabi strategija strukturiranja u sklopu strategija obrade jezika Bimmel i Rampillon (2000). Pri označavanju bile su potrebne četiri boje – za autora, Speedyja, Pčelicu i za ostale likove. Pritom se autor na slikama ne pojavljuje kao jedan od likova već samo oblaćić s njegovim tekstom čija je strelica usmjerena prema van. Po tome se on razlikuje od ostalih likova. Do ovakvoga rezoniranja dolazi uspoređivanjem i uočavanjem sličnosti i razlika, tj. kritičkim mišljenjem odnosno induktivnim strategijama (kod Blooma je to 4. razina, analiza) koje na sličan način opisuju mnogi autori.</p> <p>U četvrtome zadatku učenici postavljaju pitanja na zadane odgovore. Zadani odgovori sadrže samo jednu informaciju, izraženu jednom riječju ili sintagmom pa je preduvjet za postavljanje pitanja osvijestiti da treba prepoznati rečenicu u stripu koja pruža sadržajni i jezični kontekst. Kada strip ne pruža jezičnu potporu za formuliranje pitanja, učenicima je ponuđena mogućnost da pitanja formuliraju na hrvatskome jeziku jer su u prvome planu procesi čitanja više, nadrečenične razine (Ehlers, 2003), odnosno makroprocesi (Blatt i Voss, 2005)</p>

	<p>u kojima se pojedini izričaji povezuju na razini odlomka stvaranjem inferencija i otkriva crvena nit u tekstu.</p> <p>Rješavanje petoga zadatka treba promatrati kao elaborativni proces koji podrazumijeva prestrukturiranje građe prema novim načelima, povezano sa stvaranjem novih veza unutar teksta, koje se odnose na povezivanje spoznaja izloženih u tekstu (Vizek Vidović i sur., 2003; Blatt i Voss, 2005). Pri rješavanju zadatka valja posegnuti za strategijama elaboracije pomoću kojih se postiže dublje razumijevanje teksta, primjerice dovođenje izričaja u uzajamnu vezu, donošenje zaključaka i uporaba eksternoga znanja (Christmann i Groeben, 1999). Vještine kritičkoga mišljenja koje su ovdje došle do izražaja Kennedy, Fisher i Ennis (1991) opisuju kao prepoznavanje izrečenih i neizrečenih prepostavaka (likovi su nestali), razjašnjavanje teme (odnos autora i likova) i induktivno zaključivanje.</p>
DODATNI ELEMENTI¹	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	<p>uku A.4/5.2.</p> <p>2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema</p> <p>Povezuje novo znanje i vještine s prethodnim znanjima i iskustvima, kao i s drugim područjima učenja.</p> <p>Organizira i restrukturira ideje i informacije onako kako mu je najprikladnije za razumijevanje.</p> <p>Rješava različite, relativno složene probleme...</p> <p>... pri čemu se koristi sljedećim <i>kognitivnim vještinama</i>: strategije strukturiranja uspoređivanjem i uočavanjem sličnosti i razlika (označavanje bojom), tj. analitičkim mišljenjem odnosno induktivnim strategijama, procesi čitanja više, nadrečenične razine, odnosno makroprocesi u kojima se pojedini izričaji povezuju na razini odlomka stvaranjem inferencija i otkriva crvena nit u tekstu, elaborativni proces, tj. prestrukturiranje građe prema novim načelima povezano sa stvaranjem novih veza unutar teksta, koje se odnose na povezivanje spoznaja izloženih u tekstu, strategije elaboracije pomoću kojih se postiže dublje razumijevanje teksta – dovođenje izričaja u uzajamnu vezu, donošenje zaključaka i uporaba eksternoga znanja, vještine kritičkoga mišljenja kao prepoznavanje izrečenih i neizrečenih prepostavaka (likovi su nestali) i razjašnjavanje teme (odnos autora i likova)</p>

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodičkih preporuka.

	<p>Objašnjava zašto su određena rješenja kvalitetnija/ primjerena od drugih.</p> <p>Kritički analizira proces rješavanja problema i uočava mogućnosti korištenja novostečenim znanjima i vještinama u drugim situacijama.</p> <p>U izradi projekta:</p> <p>uku A.4/5.1.</p> <p>1.Upravljanje informacijama</p> <ul style="list-style-type: none"> – određuje koje su mu informacije potrebne i planira kako doći do njih – organizira i preoblikuje informacije iz različitih izvora tako da se njima može učinkovito koristiti – povezuje nove informacije s postojećim znanjima i iskustvima te stvara novo znanje <p>uku A.4/5.3.</p> <p>3. Kreativno mišljenje</p> <p>Ideje, sadržaje i moguća rješenja problema nastoji sagledati »iz drugoga kuta« i reorganizirati ih na različite načine.</p> <p>Stvara nove i originalne veze među idejama, situacijama, problemima.</p> <p>Kombinira ideje iz različitih područja te osmišljava i isprobava različite nove postupke i tehnike kako bi stvorio nove ideje i proizvode ili se koristio postojećima.</p> <p>uku B.4/5.1.</p> <p>1. Planiranje</p> <p>Samostalno:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizira zahtjeve zadatka i situacije učenja i realistično ih procjenjuje, uzimajući u obzir svoje sposobnosti, preferencije i ciljeve učenja – procjenjuje što zna, a što tek treba naučiti – postavlja dostižne ciljeve učenja prema pojedinim područjima učenjima i predmetima i određuje kriterije uspješnosti – procjenjuje trud i vrijeme potrebno za ostvarivanje ciljeva – fleksibilan je u postavljanju ciljeva učenja, koji su relevantni i vremenski izvedivi – s obzirom na zahtjeve zadatka i situaciju učenja, razmatra moguće pristupe i strategije učenja, odabire najprikladnije i primjenjuje ih učinkovito.
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	Traženje stripa u medijima
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	Zadaci 2 i 3
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Zadatak 1, 4, 5

Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa

Sljedeći je korak vrednovanje rješenja od strane suučenika. Riječ je o formativnom vrednovanju ovoga kompleksnog problemskog zadatka, tj. o vršnjačkome vrednovanju, čime potičemo razvoj analitičkih i refleksivnih vještina. Suučenik ispunjava rubrike u sljedećoj tablici:

rečenica	pogreška	točno rješenje

Slijedi uzajamni komentar. Nakon toga nastavnik prikaže rješenje.

Rješenje

Was macht der Autor?	Der Autor zeigt, wie er ein Cartoon zeichnet.
Wie zeichnet er zuerst alles?	Mit dem Bleistift.
Womit zeichnet der Autor dann alles nach?	Mit dem schwarzen Filzstift.
Zašto se Speedy buni?/Warum protestiert Speedy?	Das kitzelt Speedy.
Wann koloriert der Autor alles?	Zum Schluss.
Je li Speedy jedini lik?	Nein.
Što se potom dogodilo?/Was ist dann passiert?	Alle sind verschwunden.
Wie?	„Halt! Kommt zurück. Ich bin noch nicht fertig mit euch!!“
Was sagt der Autor?	

Suučenici osvješćuju i pogreške pri rješavanju zadatka i eventualne pogreške pri ispravljanju rješenja. Cilj je osvješćivanja onoga što treba poboljšati u radu i kako to učiniti. Nastavnik će moderirati tijek ispunjavanja rubrika

Potom će nastavnik sabrati sve tablice, analizirati ih i pripremiti odgovarajuće vježbe za uvježbavanje na sljedećemu satu.

Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	
Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje	
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	<p>Altmayer, C. (2002). Lernstrategien und autonomes Lernen. Teilaspekte eines 'konstruktivistischen' Fremdsprachenunterrichts? <i>Babylonia 2/02</i> www.babylonia-ti.ch (20. 7. 2007.)</p> <p>Bimmel, P. i Rampillon, U. (2000). Lernerautonomie und Lernstrategien, Fernstudieneinheit 23, München: GI. Langenscheidt.</p> <p>Blatt, I. i Voss, A. (2005). Leseverständnis und Leseprozess. Didaktische Überlegungen zu ausgewählten Befunden der IGLU- /IGLU-E-Studien. U Bos, W.i sur.(ur.), <i>IGLU. Vertiefende Analysen zu Leseverständnis, Rahmenbedingungen und Zusatzstudien</i>, 239-281. Münster u. New York: Waxmann.</p> <p>Christmann, U. & Groeben, N. (1999). <i>Psychologie des Lesens</i>. U Franzmann, B., Hasemann, K., Löffler, D. i Schön, E. (ur.), <i>Handbuch Lesen</i>. München: Saur.</p> <p>Ehlers, S. (2003). Übungen zum Leseverstehen. U Bausch, K. R., Christ, H., Krumm, H.-J. (ur.), <i>Handbuch Fremdsprachenunterricht</i>. Tübingen i Basel: A. Francke Verlag. 4. izd.</p> <p>Kennedy, M., Fisher, M., Ennis, R. (1991). Critical thinking: literature review and needed research. U: Idol, L. i Jones, B. F. (ur.). <i>Educational Values and Cognitive Instruction: Implications for Reform</i>. Lawrence Erlbaum Press.</p> <p>Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović Štetić, V. i Miljković, D. (2003). <i>Psihologija obrazovanja</i>. Zagreb: IEP VERN.</p>

AKTIVNOST NASTAVNIKA

Nastavnik je voditelj, motivator, su-radnik, su-istraživač i poticatelj stvaranja ideja, stavova, mišljenja, vrijednosti i sl. Altmayer (2002), drugim riječima moderator procesa učenja.

Tijek nastavnoga sata i aktivnosti učenika

Strip Speedy und sein Autor

5. *Koliko se likova pojavljuje u stripu?*
6. *Oboji dijaloge različitim bojama sukladno broju sudionika.*
7. *Podijelite uloge i pročitajte tekst po ulogama.*
8. *Rechts sind die Antworten. Stelle Fragen. Du kannst manche Fragen auch auf Kroatisch stellen.*

_____ ? Der Autor zeigt, wie er ein Cartoon zeichnet.

_____ ? Mit dem Bleistift.

_____ ? Mit dem schwarzen Filzstift.

_____ ? Das kitzelt Speedy.

_____ ? Der Autor koloriert alles.

Ist Speedy die einzige Person? _____ . Nein.

_____ ? Alle sind verschwunden.

_____ ? So Speedy.

_____ ? „Halt! Kommt zurück. Ich bin noch nicht fertig mit euch!!“

Rješenje

Was macht der Autor? Wie zeichnet er zuerst alles? Womit zeichnet der Autor dann alles nach? Zašto se Speedy buni?/Warum protestiert Speedy? Wann koloriert der Autor alles? Je li Speedy jedini lik? Što se potom dogodilo?/Was ist dann passiert?	Der Autor zeigt, wie er ein Cartoon zeichnet. Mit dem Bleistift. Mit dem schwarzen Filzstift. Das kitzelt Speedy. Zum Schluss. Nein. Alle sind verschwunden.
---	--

Wie?	So Speedy.
Was sagt der Autor?	„Halt! Kommt zurück. Ich bin noch nicht fertig mit euch!!“

5 Erzähle jetzt den Dialog mit Hilfe von Fragen und Antworten nach.

Zum Beispiel:

Das sind Speedy und sein Autor. Der Autor will zeigen, wie er ein Cartoon zeichnet. Zuerst zeichnet er
.....

PROJEKT, GRUPPENARBEIT

Jede Gruppe verfasst eine ähnliche lustige Geschichte und macht daraus ein Cartoon mit Dialogen.